

Slovo k povzbuzení na neděli 30. ledna 2022, na 4. neděli v mezidobí – C
Biblická čtení: Jer 1,4-5.17-18; Ž 71; 1Kor 12,31 – 13,13; Lk 4,21-30

Milé sestry, milí bratři,

dovolte nejprve několik kratičkých **poznámek** ke každému z dnešních biblických čtení...

V prvním z nich z knihy proroka **Jeremiáše** nasloucháme působivému svědectví starozákonního proroka o tom, co **zaslechl** v mystickém slyšení z úst samotného Hospodina. Je **povolán**, aby mluvil jménem Boha, jeho úkol nebude lehký, nebude mnohými přijat, bude pronásledován, bude mu ukládáno o život, dle apokryfů bude dokonce zabit ukamenováním: Hospodin Bůh ho ale **těší**, ujišťuje ho, že je a bude vždy **s ním**, vždyť právě proto Jeremiáše povolal již do **života** a už v lůně jeho matky **připravil** a **vybavil** k jeho životnímu poslání. «Dříve než jsem tě utvořil v lůně, znal jsem tě..., posvětil jsem tě..., nelekej se..., já budu s tebou». **Podobně** Bůh chce **těšit každého člověka** na jeho životní cestě a v jeho úkolech, je-li schopen jeho útěchu aspoň nějak zaslechnout a přijmout.

Následný žalm je **modlitbou** bohobojného. Co bylo přislíbeno Jeremiášovi, je **zaslíbeno i každému** člověku na jeho životní cestě: «K tobě se utíkám, Hospodine, nechť nejsem zahanben na věky..., od klína mé matky byls mým ochráncem..., až dosud hlásám tvé podivuhodné činy» by tak mělo být modlitbou **i každého z nás**.

Ve druhém čtení z třinácté kapitoly Prvního listu Korintským slyšíme velebnou Pavlovu **Velepíseň lásky** a na ni navazující **vyznání** o Božském původu a věčnosti **víry, naděje a lásky**, s primátem poslední. **Láska** je tím **nejbožštějším** v člověku, a to v každém, i v takovém, jemuž dar víry a naděje třeba nebyl zatím dán (anebo je i nějak ztratil). **Láska** by měla být nejkrásnějším ovocem slavení přijímání **eucharistie** (o ní Pavel rozjímal v jedenácté kapitole), a proto nejdůležitějším ze všech Božích **darů** (o nich byl řeč v kapitole dvanácté), oním **«darem lepším...»,** ještě mnohem vzácnější cestou».

Evangelijní úryvek navazuje na ten z minulé neděle. Jsme **na začátku Ježíšova veřejného působení**, v synagoze v Nazaretu, Kristus na sebe vztáhl slova Izaiášova o Hospodinově pomazaném, dáváje tak na srozuměnou, že on je tím **Mesiášem** a že navíc – ne nepodobně Eliášovi a Elizeovi – přišel pozvat a **zachránit všechny** lidi, i mimo hranice Izraele. «Dnes se naplnilo toto Písmo, které jste právě slyšeli». Je však (svými vlastními, doma) **nepřijat, nepochopen**, lidé ho chtějí **srazit** ze srázu hory, «on však prošel jejich středem a ubíral se dál». **Bůh**, i když je nerozpoznaný a nepřijatý, je lidmi nakonec **nepřemožitelný**. Podobně **vše Boží ve světě** je **nepřemožitelné**, i když třeba časná podoba všeho Božího – ne nepodobně Ježíšovu lidství – může být na čas ubita a zabita. **Láska** je **nepřemožitelná**, i přestože její projevy mohou být nepřijaty a poničeny...

Víme, stále se to opakuje a je to patrné i z dnešních biblických čtení, jak první uvozuje evangelijní jako předobraz uskutečnění, jak žalm rozvíjí čtení první a jak druhé čtení je samostatné, na zbývajících spíše nezávislé. Zpravidla se také **v těchto souvislostech** ubírá, měl by se ideálně ubírat jakýkoli pokus o **rozjímání** a o **výklad** biblických textů čtených při mši svaté. Zkusme ale dnes propojit zejména **čtení první a druhé...**

Jeremiášovo svědectví o Božím povolání je z první kapitoly jeho knihy, situováno je tak na samotný **začátek** jeho **prorokování**, redakčně bývá v našich biblích přímo nadepsáno „Povolání Jeremiáše“ či „Povolání Jeremiáše za proroka“. Boží slova v tuto chvíli slyšená musela ale **zůstat hluboko zapsaná** v prorokově nitru, už třeba jen proto, že svou knihu nepíše jako deník; její psaná forma vzniká mnohem spíše až ke konci jeho prorokování a navíc ji Jeremiáš spíše jen diktoval – možná jako svou prorockou závěť – svému písaři Bárukovi. I to naznačuje, jak **z Božích útěšných slov** objasňujících jeho povolání musel **žít** a čerpat Boží sílu zvláště v dobách **nepřijetí** a **pronásledování**. Jak je možná mysticky slýchal **opakovaně**, třeba i **častěji**, kdykoli se ho zmocnila **malomyslnost**, touha s prorokováním přestat, kdykoli Hospodinu «svěřil svou při».

Nejde ale jen o Jeremiáše. Jde o **Boží slovo**, jednou z jehož charakteristik je **univerzálnost**; nějak promlouvá **k lidem všech dob**, je **vzorem Božího přícházení**, verbalizuje obecně platnou **náboženskou zkušenost** s Bohem. Týká se proto **i nás**, je i o nás, o nás a o Bohu. **I my** tak můžeme a máme zaslechnout nám adresovaná slova **Boží útěchy**, zvláště v **situacích**, které se nějak **podobají** situaci **proroka** na přelomu sedmého a šestého století před Kristem, v době pro Izrael nejtěžší, na sklonku doby svobody a přebývání v Zaslíbené zemi, na začátku babylónského vyhnanství.

Kdykoli se naše **životní situace** anebo aspoň její existenciální **prožitek** začnou nějak **podobat** situaci **Jeremiášově**, **kdykoli** prožíváme **těžkosti**, jsme **unaveni**, **vyčerpaní**, anebo jsme navíc **nepřijímání** či dokonce **pronásledování** a začíná se nás zmocňovat **malomyslnost** či dokonce **deprese**, (kdykoli to nastane), právě tehdy **slyšme Boží slovo** podobné tomu Jeremiášovi: **Neboj se**, proto jsem tě povolal k **bytí** a při životě **zachovávám**, abych byl **s tebou**, abych z tebe stále činil «opevněné město, železný sloup a bronzovou zeď», abys prorokoval, abys prorokovala, **nevzdávej to**.

A co nemáme především vzdát, čím máme prorokovat?

Svůj život nemáme vzdát. Život, který by měl být **naplněn**, proto nám byl každému **dán**, aby byl naplněn **snahou o skutečnou lásku**. O takovou, jak nám ji charakterizuje svatý Pavel: «**Láska** je shovívavá..., dobrosrdečná, nezávidí..., nevychloubá se, nenadýmá, nedělá, co se nepatří, nemyslí jen a jen na sebe, nerozčiluje se, zapomíná, když jí někdo ublíží, má zármutek, když se dělá něco špatného, ale raduje, když lidé žijí podle pravdy..., všechno omlouvá, všemu věří, nikdy nad ničím nezoufá, všechno vydrží. Láska nikdy nepřestává». **Takový a mnohem větší je ve svém milování Bůh** a my jsme byli stvořeni a **Pánem Ježíšem** obnoveni a uschopněni k jeho «obrazu a podobě».

Proto je každá opravdová **láska Boží přítomností** v nás a ve světě. Proto láska skutečně **vyzdvihuje** člověka nad něj samého, nad tento svět, **k Bohu samotnému**. Láska činí člověka **Bohu nejpodobnějším**. Láska, jež je **činem i slovem** lásky (ne jen pouhým slovem o lásce), je tudíž největším a nejautentičtějším **Božím proroctvím ve světě**.

Proto je **láska** naším **životním proročným úkolem** co máme činit jakoby „na místě Božím“. Proto podle lásky budeme **souzeni**. Proto vlastně mohou být **spaseni** i ti, kterým nebylo dáno poznat Boha, a přesto opravdově milují – podobni vdovám ze Sarepty. Proto mohou být ovšem také nějak **zatraceni** i ti, kterým sice poznat Boha a Pána Ježíše bylo dáno, ale ke skutečné lásce mají daleko, dokonce i k jakékoli snaze o ni – podobni všem těm některým farizeům a zákoníkům z evangelia. «Kdybych mluvil jazyky lidskými i andělskými..., rozuměl všem tajemstvím..., pro druhého do ohně skočil..., ale neměl lásku..., nic mi to neprospěje..., jsem jako znějící kov a cimbál zvučí», kdybych vše dobré činil **jen pro sebe** (a pro svou spásu) a **ne z lásky** (ke Kristu a lidem); vyznává sám svatý Pavel...

Milé sestry, milí bratři, pokud se nás kdykoli zmocní **malomyslnost** v konání dobra, netečnost ve snaze o lásku – třeba z důvodu nepřijetí ze strany ostatních či všech možných protivenství, **nastavme** uši své duše **Boží útěše**. Jako Jeremiáš a všichni kdy jemu podobní. **Nevzdávejme** život, nevzdávejme svou **snahu** o to, abychom měli rádi. **Nevzdávejme** snahu o altruistickou činnou lásku ani tehdy, **není-li přijímána či opětována**, ani **když** jí jsou kladeny **překážky**. A stále si připomínejme, že jedině **skutečná láska** pro druhého (Boha a člověka a svět) je to **podstatné a nejbožštější** v nás. Neboť «**Bůh je láska**».

Ostatně i proto nám, slabým lidem, byla **dána** bez našich zásluh **křesťanská víra a naděje**, abychom **za Bohem**, který je Láska, **za Pánem Ježíšem**, jejím vtělením, **přicházeli**, **naslouchali** mu, **přijímali** ho ve svátostech, **zakoušeli** ho ve společenství bratří a sester a láskou ho do něj zase **vnášeli**. Abychom byli stále znovu a znovu – navzdory svým slabostem a pádům – **posilování v lásce**, v touze po ní, ve snaze o ni; **skrze víru a naději**.

«**Nyní trvá víra, naděje a láska, tato trojice. Ale největší z nich láska**». A láska jako taková – jako Bůh mezi námi – je opravdu **nepřemožitelná**.